

De regen komt met bakken uit de hemel vallen, het Traffic Safety Center in Moordrecht is lastig te vinden en de vrouwen zijn duidelijk in de minderheid.

Maar dat kan Lisa Portengen van *Smart&Sexy* en haar gasten Elisabeth Boor, Diana Coolegem en Clarissa Sarah Slingerland niet deren. 'Gewoon doen' is het motto van vandaag. Het liefst op hoge hakken. En die hebben de dames aan. Dus kom maar op met die slipcursus!

In een half open ruimte staat een aller-charmantst rood autootje dat 180 graden om zijn as kan draaien.

Na een korte uitleg is het tijd voor het eerste onderdeel: met auto en al over de kop gaan. In een half open ruimte staat een aller-charmantst rood autootje dat 180 graden om zijn as kan draaien. Het is de bedoeling dat iedereen een keer achter het stuur plaatsneemt en ondersteboven de auto verlaat. Dat gaat als volgt: je stapt in, doet de gordel om, de auto draait een halve slag, je hangt ondersteboven, zet je handen tegen het plafond, daarna je voeten, maakt de gordel los en stapt uit via het bijrijderraam. Handen, voeten, gordel dus. Een 'hvg-tje' grappen de dames. Maar echt grappig vinden ze het niet. Lisa mompelt nerveus dat ze op yoga had moeten gaan, Clarissa vraagt zich af of die handen-voeten-gordel volgorde wel natuurlijk is, Diana roept quasi opgewekt: "Was gezellig!" vanuit het autoraampje en Elisabeth betwijfelt of ze het wel voor elkaar krijgt, na zolang niet gesport te hebben.

Er zit niets anders op dan het gewoon te doen. Tot ieders verbazing is het vooral leuk! Lisa voelt zich zelfs euforisch, "I survived", roept ze. Elisabeth vindt het reuze meevallen: "Het draaien was het raarste maar het uitstappen ging min of meer vanzelf. Goed om dit een keer te doen, nu weet mijn lichaam het." Diana noemt het cool maar niet vanzelfsprekend: "Je moet er wel bij nadenken wat je met je handen doet. Rustig blijven, dat is de clou, zelfs bij deze simulatie." Clarissa is de snelste: "Ik hing aan de gordel, om dat te ontlasten deed ik vanzelf mijn handen goed, hartstikke leuk!" De instructrice tempert haar enthousiasme door fijntjes op te merken dat je in het echt van schrik je stuur juist stevig vast knijpt. En daar zijn de dames het ook over eens: het was spannend, het was nieuw, ze zouden het zo nog een keer doen, maar hopen het nooit in het echt mee te maken.

Terwijl de andere deelnemers zich naar de theoriekamer begeven, installeren de dames zich in de kantine. Met een kop koffie en een broodje. Lisa vraagt of iedereen zich even wil voorstellen en meteen de vraag 'Als ik niet meer bang ben dan....' wil beantwoorden.

Clarissa: "Ik heb mijn eigen marketing & PR bureau *MissPublicity* en daar word ik heel blij van! Ik ben alleen begonnen, ben er na twee jaar mensen bij gaan zoeken en werk nu met acht mensen, allemaal vrouwen. Wij ontwikkelen PR strategieën en generen publiciteit voor nationale en internationale producten, merken en bedrijven. Dit zijn voornamelijk lifestyle merken, maar we hebben ook een aantal event en hospitality concepten in portefeuille. Het bevalt me goed! Als ik niet meer bang zou zijn dan..., zou ik een verre reis maken. Lekker een jaar alles op zijn beloop laten. Maar eigenlijk doe ik dat niet omdat ik bang ben, maar omdat het nu niet verstandig is. Weet je waar ik echt bang voor ben? Dat ik te lang blij hangen in hetzelfde. Naarmate je ouder wordt, moet je toch keuzes maken. Sommige dingen kunnen niet meer, bepaalde stations zijn gepasseerd. Zal ik nog wel kunnen loslaten? Ik bedoel: in gedachten loslaten, niet te dwingend worden, blijven vertrouwen dat de juiste dingen op mijn pad komen. Want uiteindelijk geloof ik erin dat als je dingen loslaat er vanzelf mooie dingen ontstaan."

Diana: "Laat los en heb vertrouwen! Als ik niet meer bang zou zijn, zou ik dat veel meer doen. Je beperkt je door het niet te doen. Ik ben dit jaar veertig geworden. Dat voelt goed. Ik heb sinds 2005 een communicatiebureau, *Nyna Communicatie*. Net als Clarissa ben ik voor mijzelf begonnen en groeide zo hard dat ik na twee jaar mensen moest aantrekken. Ik heb nu een team van twaalf vrouwen, zowel vast als op flexibele basis. Mijn klanten zijn woningbouwverenigingen en de overheid. We verzorgen onder meer de woordvoering voor corporaties die een crisis doorstaan, hebben een opleidingsprogramma en een interimoot. Het is inderdaad zo dat er veel vrouwen in de communicatie werken. Is dat toeval? We krijgen weleens sollicitaties van mannen, maar die zijn toch minder goed dan hun vrouwelijke concurrenten. Maar ik mis het wel hoor, een man op de zaak, daardoor krijg je toch een andere dynamiek! Nog even over dat loslaten. Ik ben niet zo spiritueel. Toch heb ik *The Secret* gelezen en daaruit geleerd dat je niet altijd 'in control' hoeft te zijn. Dat is denk ik echt zo, dingen komen vanzelf op je af als je loslaat."

Clarissa: "Het gaat om het vinden van de balans tussen doen en loslaten."

Diana: "Het lijkt op judo, soms moet je knokken, soms moet je naar achter hangen. Dat is in het ondernemerschap ook zo."

Elisabeth: "Ik ben theaterregisseur en theatermaker en geef cursussen cabaret. Dat ben ik van de ene op de andere dag gaan doen. Zonder plan. Ik was uitvoerend kunstenaar, heb een BTW-nummer aangevraagd, een boekhouder gezocht en mezelf tot freelancer verklaard. Gewoon doen dus. Op de kleinkunstacademie heb ik geleerd: het enige materiaal ben je zelf. Het gaat om authenticiteit, om wat er 'in' iemand zit, iedereen heeft talenten en kracht. Ik stort mijn cursisten meteen in het diepe. Niet consumeren maar ondernemen! Ga maar eens nadenken over wat je wilt, wat er bij je past. Het enige advies dat ik geef is: koop een mooi boekje en een pen, en schrijf op waar jouw creativiteit zit. Wat is je passie? Als ik niet bang zou zijn, dan zou ik naar Zuid-Afrika gaan. Ik heb gewerkt met Zuid-Afrikaanse artiesten en ik had zo'n klik met hen. Ik moet daar 'iets' uitzoeken. Vorig jaar september was ik bijna gegaan. Ik had toen een moeilijk half jaar, de culturele sector lag onder vuur. >

> Maar het voelde als een vlucht. Dan heeft het geen zin, je neemt toch jezelf mee.”

Lisa: “Ik heb ook de kleinkunstacademie gedaan. Er zijn daar niet eens stoelen! Je hebt een zaal met een spiegel en je moet doen. Jij bent het. Wat ga jij laten zien? Mijn vader zei bij mijn afstuderen: ‘Al zou je nooit iets met theater doen, je bent er wel een mooier mens door geworden.’ Ik ben oprichtster van *Smart&Sexy*. Dat is helemaal mijn keuze geweest. Maar voor die tijd ben ik min of meer in zaken gerold. Mensen vroegen of ik dingen voor hen wilde regelen en dat deed ik. Zoals een evenement organiseren voor zeshonderd bezoekers. Als dank kreeg ik toen een auto. Later heb ik mij ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en had ik ineens een evenementenbureau. Dat is alweer tien jaar geleden. Nu ben ik fulltime bezig met *Smart&Sexy*. Als ik niet meer bang zou zijn, zou ik nog meer uitstralen en uitspreken wat ik in mij heb. Wat mij tegenhoudt? Mijn aanname dat het niet oké is om te veel *out of the box* te denken.”

Clarissa: “Ik heb een vrije opvoeding gehad. Als ik bij wijze van spreken in mijn pyjama naar school wilde dan mocht dat. Ik heb meegekregen dat je moet kiezen voor jezelf, er waren weinig blokkades. En toch zou ik nóg vrijer willen zijn. Nóg vrijer van geest. Ik was eens op een vrijgezellenfeestje toen ik 29 was. We deden een voorstelronde. Iedereen ging trouwen, was net getrouwd, ging een huis kopen of had net een huis gekocht. Ik was al vijf jaar samen met mijn vriend en betraptte mezelf op de gedachte: wanneer gaan wij nou eens trouwen? Ik baalde dat ik die - bekrompen - gedachte had!”

Elisabeth: “Het schijnt dat 75% van wat we doen een reflex is. Daar maakt de reclamewereld gretig gebruik van. In hoeverre hebben we een vrije wil?”

Dat is een lastige vraag. Net als de vragen die Lisa ondertussen heeft uitgedeeld. Iedereen krijgt een enveloppe met een persoonlijke vraag. Diana begint.

Wat is het moeilijkste wat je ooit gedaan hebt en zou je het nog een keer doen?

Diana: “Ik heb mijn dochter vanaf haar geboorte alleen opgevoed. Dat was denk ik, in die beginperiode, het moeilijkste wat ik ooit gedaan heb. Niet zozeer omdat het opvoeden zo moeilijk was, maar omdat ik er niet zelf voor gekozen had. Iemand anders maakte die keuze, dát vond ik moeilijk. Als ik ergens voor kies, ga ik er meer dan honderd procent voor. Zo ben ik ook mijn eigen bedrijf begonnen. Scheiden en voor jezelf beginnen waren niet gebruikelijk in mijn omgeving. Ik was bijna een soort outcast. Nu kan ik zeggen dat het ‘t beste is wat me is overkomen, eigenlijk paste dat benauwde helemaal niet bij mij.”

Hoe weet je wat je moet doen?

Elisabeth: “Dat weet je eigenlijk niet, je moet het gewoon doen. Achteraf weet je pas of het goed was wat je gedaan hebt. Ik vertrouw op mijn intuïtie, op mijzelf. Ik durf los te laten, ik weet dat er altijd wel iets komt, dat het goed komt. Vanuit dat loslaten komen er allemaal ideeën, heel veel ideeën. Mijn bijnaam is niet voor niets ‘Eetje Ideeetje’. Die instelling komt denk ik doordat mijn zusje gehandicapt geboren is. Mijn ouders wisten niet wat hen overkwam maar dachten in mogelijkheden, niet in problemen. Als er iets aan de hand was, gingen wij verzinnen hoe we het op konden lossen. Ik kom uit een sociale familie, er kwamen veel mensen over de vloer. Ik leerde om eerlijk te zijn en conflicten niet te vermijden. Toen ik met Herman van Veen werkte zei hij altijd tijdens de repetities: ‘Het probleem is de oplossing.’ Dat vond ik een *eyeopener*.”

Wat heb jij gedaan om te zijn waar je nu bent?

Clarissa: “Ik heb mijn hart gevolgd. Direct na mijn studie bedrijfskunde gingen veel studiegenoten bij grote bedrijven werken als trainee. Dat vond ik zonde van de

Lisa
Mijn vader zei bij mijn afstuderen: ‘Al zou je nooit iets met theater doen, je bent er wel een mooier mens door geworden.’

kostbare jaren. Dan werk je vijf jaar hard en mag je daarna vaak nog niet echt veel doen. Het zijn juist de jaren waarin je jezelf moet ontdekken en ervaren waar je talenten liggen. Daarom ben ik voor mezelf begonnen. Ik denk trouwens wel na over de echt belangrijke dingen, zoals het aannemen van personeel. Die mensen moet ik zekerheid bieden, dat wil ik goed doen. Voor mijzelf vind ik het niet zo erg om een ‘verkeerde’ beslissing te nemen, daar leer ik alleen maar van.”

Wat zou je nooit doen?

Lisa: “Zeg nooit nooit! Zelfs niet tegen een aanbod om in de Playboy te staan, ha ha. Ik zou niets doen wat ik mezelf niet aan wil doen. Ik geloof in *what goes around, comes around*. Ik heb het idee dat mijn intuïtie steeds sterker wordt naarmate ik ouder word. Het is steeds duidelijker een ja of een nee. Misschien komt dat ook doordat het 2012 is. Het lijkt wel alsof de dingen elkaar sneller opvolgen. Ik ben alerter. Dat is ook nodig. We moeten naar een ander level, we moeten de wereld redden!”

Om de wereld te kunnen redden is een slippcursus alvast een mooi begin. De dames krijgen snel nog wat theorie bijgespijkerd en stappen daarna met z'n vieren in een stoere jeep. Gewoon doen!

www.smartensexynl
www.misspublicitynl
www.elisabethboornl
www.nynanl

